

СТАНОВИЩЕ

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

на Димитър Владимиров,

с дисертационен труд

„Развитието на хибридните фотографски техники като нов изобразителен метод“,

катедра “Производство и постпроизводство”, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“

от проф. д-р Радостина Нейкова

Димитър Владимиров предлага за докторската си защита научното изследване на тема „Развитието на хибридните фотографски техники като нов изобразителен метод“ с обем от почти 150 страници. Дисертационният труд съдържа предговор, увод, три обширни глави, заключение, библиография и приложения. Смятам, че текстът е изпълнен в обем и съдържателност. Самата тема за хибридността в изкуството и в частност във фотографското такова е актуална и много интересна тема. Докторантът теоретизира проблема с множество примери от практиката.

Разработката на Димитър Владимиров е резултат от системно осмисляне на специфичната територия на хибридните фотографски практики. Обект на анализите е разнообразното представяне именно на развитието на тези хибридни техники и превръщането им в изобразителен и нов артистичен метод на изображение.

Докторската тема съдържа и аналитично представено изследване на широк кръг от хибридни подходи и модели при изграждането на фотографските произведения и техниките за създаването и развитието им. Това е много интересна и актуална разработвана област в нашата научна литература. Прави добро впечатление, че докторантът теоретизира проблема, като анализира ралзини примери от българската и световна фотография. Тезите в дисертационния труд, както и тяхното изследване са ясно и точно поставени.

От друга страна Димитър Владимиров ясно осъзнава, че „в границите на дисертацията е невъзможно да бъдат изследвани детайлно всички взаимодействия на фотографията с други визуални, технически и информационни форми“ (стр. 8) и се спира на основни взаимодействия, влияния и исторически моменти.

След историческа и теоретична обосновка и съществуващи твърдения в увода, докторантът обръща внимание на формирането на фотографията като хибридна форма. И в първа глава осмисля технологичната и изобразителната хибридност във фотографския образ. Разглежда също така и симбиозата на фикция и реалност в съвременното изкуство и вътрешно хибридните фотографски техники. Тук анализира откритията и трудове на

теоретици и практики като: Фридрих Ризнер , Абу Али ал-Хасан, Луи Дагер, Жозеф Ниепс , Ласло Мохоли-Над, Кенет Кларк, Гюстав льо Грей и много други. През целия текст докторантът осмисля, приема или се противопоставя с ясна и точна мотивация на съжденията на избраните от него творци и философи.

Анализите на специфичната работа на различните типове взаимодействия на фотографията с други форми в конкретната среда на изкуството са изключително полезни. Допълването им с изследване на фотографската хибридность и живописата в различните жанрови и стилови форми на двете изкуства дообогатява текста и от мултидисциплинарна гледна точка. „И тъй като снимките точно както текстовете могат да бъдат реални или измислени, то зрителят, както и читателят имат свободата и ангажимента да ги интерпретират и определят. Фотографирацията е освободен от това задължение, а фотографските образи стават свободни да бъдат приобщавани и експлоатирани в условията на постмодерното общество и тенденциите за разрушаване на оригиналността в изкуството.“ (стр. 77) Реализирането на тази задача в конкретното научно изследване може да има плодотворно приложение в работата на авторът, както и в проучванията на други изследователи в съответната област. Приносът на Димитър Владимиров адекватно се вписва в контекста на разработките на референтните автори, на които той се позовава в процеса на анализа.

Много интересни са и разработките на докторанта за ръчно оцветената фотография. Както и тази, разглеждаща спецификата за колажа и фотоколажа. Като в нея са анализирани множество фотографски изображения на автори от световното и българското фотографско изкуство като: Абелардо Морел, Фредерик Зомел, Сезар Домела, Станка Цонкова - Уша и др.

Бих препоръчала промяна на подзаглавието на третата подглава от втората част на текста – Фотография и живопис, което е сходно с първата подчаст, или обединяването им в общ текст.

В цялата втора глава Димитър Владимиров прави общ преглед на проблема за спецификата и взаимодействието на фотографията с други форми на изкуството: „Във връзка с обективността на фотографията, която нарекохме по-горе относителна, и в контекста на документалния ѝ характер тук ще разгледаме манипулативните възможностите, които тя предоставя. На първо място, разбира се, трябва да отчетем доверието в доказателствената стойност на снимката и безрезервната вяра във видяното. Това доверие във връзка с недопускането на възможност за манипулация превръща снимката в нов, сигурен източник на информация.“ (стр. 110).

Приноси са теориите, моделите и наблюденията му именно за взаимодействие и смесване на фотографията с външни за нея форми. Както и влиянието ѝ за развитието на различни и нови форми в съвременното изкуство.

Трета глава на научното изследване разглежда именно мястото на фотографията и нейните хибридни форми в сферата на съвременното изкуство. Като докторантът спира вниманието си върху проявите им в концептуалното изкуство и съвременните дигитални форми.

При разработката на научният текст са анализирани разработките на редица български и международни автори и изследователи като: Богдан Богданов, Иглена Русева, С. Зонтаг, Умберто Еко, К. Котгън, В. Бургин, Л. Мохоли-Наги, З. Кракауер, Р. Барт, В. Бенямин, П. Гаймер, и др. Очевидно авторът е запознат с пълния контекст от актуални научни публикации в българското и световното изкуствознание и ги цитира коректно. Сполучливо е решено и представянето на интернационалния контекст от специфични изследвания, които са привлечени като аргументи в защита на тезите на Димитър Владимиров в настоящия труд.

Приемам като съществени и представените три научни публикации в списание „Кино“ по темата на дисертацията. В текстовете се открояват уменията на докторантът да борави със система от понятия, да вписва в аргументацията си резултати от изследването на разнообразни практически художествени форми и аналитичните му способности да разглежда контекстуално проблематика от сферата на фотографското изкуство.

Стильт на докторантът е изразителен, благодарение на личния опит и практически умения. Личи пристрастие и посветеност в обекта на изследване. Прави много добре впечатление какъв голям обхват от практически примери от фотографското, екранно, литературно и изобразително изкуство използва докторанта.

В дисертационния си труд Димитър Владимиров изследва обширен материал – осъществено е широко проучване на различни хибридни модели на фотографски произведения, много форми от литературната и екранна практика. Историческият обхват на изследването също е добре намерен. Тезите в дисертационния труд, както и тяхното изследване са ясно и точно поставени. Приносите на Димитър Владимиров адекватно се вписват с контекста на разработките на референтните автори, на които той се позовава в процеса на анализ. Цялостният текст има приносен характер. Препоръчвам издаването на дисертационния текст във вариант на книга, която би била много полезна на студенти и специалисти в областта на различни сфери на екранните, изобразителни и литературни изкуства.

Убедена съм, че Димитър Владимиров е изпълнил в обем и същина задачата, която си поставя като цел на дисертационния труд и предлага всеобхватен и интересен поглед върху заявената тема. Давам своята положителна оценка за неговия труд.

В заключение, гласувам с „Да“ за присъждането на образователна и научна степен “доктор“ на Димитър Владимиров.

11. 06. 2025

проф. д-р Радостина Нейкова
катедра Продукция и постпродукция
НАТФИЗ „Кр. Сарафов “